

Силабус курсу
ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань А Освіта

Спеціальність А2 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта.
Інклюзивна освіта»

Рік навчання: 1

Семестр: 2

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

доктор філософії, доц. кафедри освітології і педагогіки

Контактна інформація

Ратушняк Наталія Олегівна

n.ratushniak@wunu.edu.ua

Опис курсу

Курс спрямований на підготовку майбутнього вихователя до організації навчально-виховного процесу в умовах інклюзії; ознайомлення та засвоєння студентами теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти відповідно до мети та завдань Державного стандарту дошкільної освіти та формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: володіння знаннями про інклюзивну освіту як галузь Державного стандарту дошкільної освіти; мати усвідомлене розуміння основних положень інклюзивної освіти; володіння навичками командної роботи при навчанні та вихованні дітей з особливими освітніми потребами; володіння стратегіями взаємодії з батьками дітей з особливими потребами; мати навички диференційованого викладання та оцінювання.

Завдання:

- Ознайомити здобувачів із сучасними концепціями та нормативно-правовими засадами інклюзивної дошкільної освіти;
- розкрити особливості організації освітнього процесу для дітей з різними категоріями особливих освітніх потреб;
- сформуванати практичні вміння адаптувати освітні програми, методи та засоби навчання до індивідуальних потреб дитини;
- розвинути навички командної взаємодії педагогів, асистентів, батьків та фахівців у процесі інклюзивного навчання;
- сприяти розвитку професійної рефлексії, креативності й критичного мислення у вирішенні педагогічних ситуацій;
- виховати ціннісне ставлення до принципів рівності, толерантності та гуманізму в освітньому середовищі.

Структура курсу

Години	Тема	Результати навчання	Завдання
Лек. / Практ.	Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ		
2/1	Тема 1. Інклюзивна освіта в Україні та світі: концепції, принципи, нормативно-правове забезпечення.	здобувач уміє аналізувати сучасні концепції інклюзивної освіти та порівнювати їх з міжнародним досвідом (ПРН-4, ПРН-9).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	Тема 2. Психолого-педагогічні особливості розвитку дітей з різними категоріями особливих освітніх потреб.	здобувач здатний прогнозувати та планувати освітній процес з урахуванням індивідуальних потреб дітей дошкільного віку (ПРН-4, ПРН-10).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	Тема 3. Організація інклюзивного освітнього середовища в закладах дошкільної освіти.	здобувач демонструє вміння створювати умови для безбар'єрного, безпечного та розвивального освітнього середовища (ПРН-10).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	Тема 4. Педагогічні технології та методики навчання і виховання дітей в умовах інклюзії.	здобувач уміє добирати та застосовувати сучасні педагогічні технології для роботи з дітьми з ООП (ПРН-9, ПРН-10).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	Тема 5. Адаптація та модифікація освітніх програм, методів і засобів навчання для дітей з ООП.	здобувач здатний розробляти та реалізовувати індивідуальні освітні маршрути дітей, використовуючи дидактичні та методичні засади (ПРН-9, ПРН-10).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	Тема 6. Командна взаємодія учасників освітнього процесу: вихователь, асистент дитини, батьки, фахівці.	здобувач володіє навичками встановлення взаємодії з батьками, колегами та іншими соціальними інституціями задля підвищення якості освіти (ПРН-3, ПРН-6).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/1	Тема 7. Діагностика, моніторинг та індивідуальний освітній маршрут у роботі з дошкільниками з ООП.	здобувач уміє аналізувати результати педагогічного впливу та здійснювати моніторинг розвитку дитини для подальшої корекції освітнього процесу (ПРН-4, ПРН-10).	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, тренінг
2/2	Тема 8. Формування толерантності, гуманізму та ціннісних орієнтацій у педагогів і дітей в	здобувач здатний організовувати методичний супровід освітнього процесу в мультикультурному середовищі, формуючи в дітей повагу до різних національностей і	Презентації результатів виконаних, завдань, опитування, обговорення

	умовах інклюзивного середовища.	розвиток соціальних компетентностей (ПРН-6, ПРН-10).	я,самостійна робота, тренінг
--	---------------------------------	--	------------------------------

Літературні джерела

1. Алєєва Н. М. Діти з порушенням зору в умовах інклюзивної освіти : навч. метод. посіб. иїв : Кафедра, 2016. 212 с.
2. Доступність та універсальний дизайн : навчально-методичний посібник. В. О. Азін, Л. Ю. Байда, Я. В. Грибальський ; Нац. Асамблея людей з інвалідністю України ; Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні». Київ, 2013. 128 с.
3. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.
4. Нагорна О. Б. Особливості корекційно-виховної роботи з дітьми з особливими освітніми потребами : навчально-методичний посібник. НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти». Київ, 2013. 140 с.
5. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів : навчально-методичний посібник. за заг. ред. М. А. Порошенко [та ін.] ; Всеукр. благод. організація «Благодійний фонд Порошенка». Київ, 2018. 252 с.
6. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : зб. наук. праць. За ред. В. В. Засенка, А. А. Колупасової. Київ, 2017. вип. 12. 184 с.
7. Особлива дитина: навчання і виховання : науковий, навчальний, інформаційний журнал. Гол. ред. В. В. Засенко; Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. 2014. № 4 (72), (жовт.-листоп.-груд.). 111 с.
8. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навчально-методичний посібник для студентів закладів вищої педагогічної освіти; уклад.: А. Василюк, Ю. Бондар, А. Хіля. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2020. 168 с.
9. Порошенко М. Інклюзивна освіта : навч. посіб. Київ : Агенство «Україна», 2019. 300 с.
10. Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах : постанова Кабінету Міністрів України від 15 серп. 2011 р. № 872. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF#Text>
11. Про дошкільну освіту : Закон України від 20 трав. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
12. Про затвердження Плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому просторі : наказ Міністерства освіти і науки України від 31 груд. 2015 р. № 1436. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/395665_395730
13. Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти : наказ МОН України від 23 квіт. 2018 р. № 414, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11 трав. 2018 р. № 582/32034. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0582-18>
14. Про освіту: Закон України від 02 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
15. Ратушняк Н. О., Писарчук О. Т., Главацька О. Л, Підготовка вчителя до організації інклюзивного освітньо-розвивального середовища. Вісник науки та освіти: електрон. наук. журн. № 8(38) 2025 К. : Наукові перспективи. С. 1689-1698.
16. Теорія і практика інклюзивної освіти [навчально-методичний посібник] / Упорядник Бондар К. М. [2-ге вид., доп.]. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
17. Zdanevych, L. V., Chaika, V. M., Pysarchuk, O. T., Tsehelnik, T. M., & Ratushniak, N. O. (2020). Training of future teachers for work with children under the conditions of preschool inclusive education. Revista Tempos E Espaços Em Educação, 13(32), 1-15. URL: <https://doi.org/10.20952/revtee.v13i32.14943>

Політика оцінювання

● **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів, а у разі їх порушення без поважної причини оцінка за завдання може бути знижена. Перескладання курсу відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

● **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування без оформлення посилань на джерела літератури під час оформлення звіту заборонені.

● **Політика щодо відвідування:** За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Заліковий модуль 1 1. Усне опитування під час заняття 2. Письмова робота	20%+20%=40%
Заліковий модуль 2 Оцінка за виконання завдань під час тренінгу	5%
Заліковий модуль 3 Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за 2 завдання (індивідуальна презентація та письмове анотування прочитаного)	15%
Заліковий модуль 4 (іспит) Написання письмової частин іспиту (відповідно до білетів) – 75% та усної відповіді – 25%	40%

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	85-89	Добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом